

KARBON PİYASALARI RAPORU

SAYI 3: CORSIA ve UYGULAMA AŞAMALARI

Kasım, 2024

1. GİRİŞ

Bireylerin, kurum ya da kuruluşların sebep oldukları emisyonları net olarak azaltamadıkları senaryolarda başvurulan en temel dekarbonizasyon araçlarından biri; çeşitli emisyon azaltım emtiaları vasıtasıyla ofsetleme ya da dengeleme isimleriyle de biliyor olduğumuz karbon nötrleme işlemidir. Yani dünyanın herhangi bir yerinde, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nde (UNFCCC) tanımlanmış olan emisyon azaltım faaliyetinden biri ile sağlanmış emisyon azaltımı gönüllü karbon piyasasındaki mekanizmalar aracılığıyla sertifikalandırılır ve ortaya çıkan emtia başka bir emisyonun nötrlenmesinde kullanılır. Daha kısa ve yalın bir ifadeyle karbon sertifikasyonu sonucu elde edilen karbon kredileri emisyon nötrleme maksadıyla itfa edilir.

2. CORSIA Nedir?

Bahsetmiş olduğumuz emisyon nötrleme işlemi, teknolojisi fark etmeksizin sahip olduğu uygunluk doğrultusunda karbon sertifikasyonu geçirebilmiş herhangi bir emisyon azaltım faaliyeti neticesinde elde edilen karbon kredileri ile gerçekleştirilebilir. Bu durum havacılık sektörü için bir miktar farklılık göstermektedir.

Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (The International Civil Aviation Organization - ICAO) kurulmuş olduğu 1944 yılından bugüne uluslararası havacılık endüstrisini düzenleme ve global ölçekte faydalı çıktılar sağlamak üzere geliştirme amacı gütmekte olan bir Birleşmiş Milletler organizasyonudur. Havacılık endüstrisinin düzenlenmesi aslında bir anlamda standartların belirlenmesi anlamına gelmektedir. Dolayısıyla ICAO'nun üstlenmiş olduğu sorumluluk, hayatımıza girdiği andan itibaren en önemli sektörlerden biri haline gelen havacılığın genel kriterlerini belirliyor olması itibarıyla çok büyük önem taşır. Bu sorumlulukların arasında, havacılık faaliyetlerinde güvenlik artırıcı önlemlerin belirlenmesi ve uygulamaya koyulması, çevresel çıktılarının mümkün mertebe iyileştirilmesi ve tüm bunları tabii ki sürdürülebilirlik prensibiyle gerçekleştiriyor olmak gibi odak noktaları bulunmaktadır. Bilhassa çevresel çıktıları iyileştirme çalışmaları, havacılık endüstrisine sürdürülebilir bir gelecek kazandırma noktasında en önemli hususlardan biridir.

Bu çalışmalar sonucu ilk olarak 2016 yılında ortaya konan çıktılardan biri olan CORSIA (Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation) uluslararası havacılık endüstrisinden kaynaklanan karbon emisyonlarının azaltılmasını ve yukarıda bahsetmiş olduğumuz emtialar aracılığıyla nötrlenmesini hedefler. Bu sayede, özelde havayolu şirketlerinin genelde ise tüm havacılık endüstrisinin karbon ayak izi önemli ölçüde azaltılabilecektir.

CORSIA, ICAO'nun 2021'den itibaren karbon-nötr büyüme hedefine ulaşmasına yardımcı olacak daha geniş önlemler paketinin tamamlayıcısı olarak kabul edilmiştir. Burada bahsedilen "daha geniş önlemler paketi" Teknolojik ve operasyonel iyileştirmeler ve CORSIA'ya uygun sürdürülebilir havacılık yakıtı kullanımı şeklindedir. Her ne kadar ICAO tarafından hedeflenen

ve alınması gereken ilk aksiyonlar gerçek emisyon azaltımına yönelik adımlar olsa da bu yollarla istenen seviyeye düşürülemeyen emisyonların CORSIA-Eligible karbon kredileri ile nötrlenmeleri amaçlanmaktadır.

CORSIA, 2027 yılına kadar gönüllülük esasına dayanacak olup ABD ve Çin gibi dünyanın ülkeler bazında en büyük iki emisyon kaynağı başta olmak üzere birçok katılımcı 2020’de başlama sözü vermiştir.

3. CORSIA Uygulama Aşamaları

CORSIA, zaman çizelgesi açısından aşağıdaki fazlardan oluşmaktadır.

- **Pilot Faz:** 2021 – 2023
- **Faz-I:** 2024 - 2026
- **Faz-II:** 2027 - 2035

Pilot Faz ve Faz-I, tamamen gönüllük esaslı ve üye devletleri kapsamakta olup 2027 – 2035 yıllarını kapsayan Faz-II tamamen zorunluluk esasıyla işleyecektir. Yani 2027’den itibaren tüm uluslararası uçuşlar zorunlu emisyon dengeleme gerekliliklerine tabi olacaktır. Bu da uluslararası havacılık faaliyetlerinin %90’ından fazlasına tekabül etmektedir.

Emisyonları 10.000 ton CO₂' nin üzerinde olan tüm havayolu operatörlerinin emisyonlarını her yıl ulusal otoritelerine rapor etmeleri gerekecektir. Söz konusu yıllık emisyon raporları daha sonra ICAO'ya sunulmak üzere bağımsız 3. taraf doğrulama kuruluşları tarafından doğrulanacaktır. Bu durum, verilerin doğru olduğundan emin olmak için kritik önem taşımaktadır.

Daha sonra devletlerin ICAO ile çalışarak havayolu şirketlerine denkleştirme için ne kadar krediye ihtiyaç duyduklarını bildirmeleri gerekmektedir.

4. CORSIA Kredileri

CORSIA Nedir başlığında bahsettiğimiz üzere, uluslararası havacılık endüstrisinden kaynaklı emisyonların azaltımında kullanılacak karbon kredileri CORSIA-Eligible (CORSIA-Uygun) krediler olmak durumundadır. CORSIA-Eligible kredi ne demek sorusunun en basit cevabı ise “programın dengeleme gerekliliklerine uymak için doğrulanmış olan krediler” şeklindedir. ICAO tarafından en güncel versiyonu 2024 yılının mart ayında yayımlanmış olan *CORSIA Eligible Emissions Units*¹ dokümanında spesifikasyonları belirtilmiş olan kredilerin ihraç edilebildikleri mekanizmalar/standartlar ve temel kriterleri aşağıdaki tabloda mevcuttur.

Standart	Uygunluk Dilimi	Uygun Kredi Zaman Dilimi
Clean Development Mechanism (CDM)	CORSIA PİLOT FAZ (2021 - 2023)	İlk kredilendirme dönemini 1 Ocak 2016 'dan itibaren başlatan ve 31 Aralık 2020 'ye kadar gerçekleşen emisyon azaltımları
Global Carbon Council (GCC)	CORSIA PİLOT FAZ (2021 - 2023)	İlk kredilendirme dönemini 1 Ocak 2016 'dan itibaren başlatan ve 31 Aralık 2020 'ye kadar gerçekleşen emisyon azaltımları
The Gold Standard (GS)	CORSIA PİLOT FAZ (2021 - 2023)	İlk kredilendirme dönemini 1 Ocak 2016 'dan itibaren başlatan ve 31 Aralık 2020 'ye kadar gerçekleşen emisyon azaltımları
Verified Carbon Standard (VCS)	CORSIA PİLOT FAZ (2021 - 2023)	İlk kredilendirme dönemini 1 Ocak 2016 'dan itibaren başlatan ve 31 Aralık 2020 'ye kadar gerçekleşen emisyon azaltımları

İlgili mekanizmalardan Gold Standard ve Verified Carbon Standard, 30 Ekim 2024 tarihinde ICAO’nun yayımlamış olduğu karar doğrultusunda 2024 – 2026 yıllarını kapsayan Faz-I dönemi için **onay almış** olup Faz-I’de CORSIA-Eligible olacak karbon kredilerinin uygunluk zaman dilimi ise henüz **açıklanmamıştır**.

¹ <https://www.icao.int/environmental-protection/CORSIA/Pages/CORSIA-Emissions-Units.aspx>

5. Sonuç ve Öneriler

Her ne kadar raporumuzun ilk sayısında değinmiş olduğumuz CCP Etiketli kararı sonrası özellikle geleneksel yenilenebilir enerji projelerinden ihraç edilen karbon kredileri gönüllü karbon piyasasında bir nebze de olsa gözden düşmüş gibi görünse de CORSIA'nın varlığı ve uluslararası havacılık gibi son derece önemli ve geniş bir sektör üzerindeki etkinliği bu projelere ve karbon kredilerine olan ilgiyi devamlı kılacaktır.

Uygun projelerin güncel dönem verifikasyonları ile desteklenecek olan arzın gerekli ve yeterli talebi görmesiyle gönüllü karbon piyasasında yaklaşık iki yıldır beklenen hareketliliği piyasadaki tüm paydaşlar gibi bizler de arzulamaktayız.

Söz konusu işlemlerin danışmanlık süreçleri ve var olan emtiaların ticareti için dilediğiniz vakit ST Climate ile iletişime geçebileceğinizi belirtir, saygılarımızı sunarız.

www.stclimate.com